

Küresel risk iştahı karışık bir seyir izliyor

Küresel riskli varlıklara olan talep haftanın ilk gününde ayrışan bir tablo çizdi. Makroekonomik veri akışının sınırlı olduğu günde, ABD Hazine Bakanlığı'nın açıkladığı bu yılın ilk çeyreğine ilişkin borçlanma tahmini beklentilerin altında kaldı. Avrupa Merkez Bankası (ECB) üyesi Peter Kazimir ECB'nin enflasyonla mücadelede zarar vermemek için erken faiz indiriminden kaçınacakları mesajını verirken, ilk indirim için Haziran ayının Nisan'dan daha uygun olabileceğini söyledi. ABD Hazine Bakanlığı açıklamasının da etkisiyle ABD 10 yıllık tahvil faizi 7 baz puan düşüşle %4,09'a geriledi. Almanya 10 yıllık tahvil faizi de 6 baz puan düşüşle %2,24 seviyesine indi. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi %0,5 yükselirken, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksinde %0,6 artış görüldü. Dolar endeksi %0,2 artış kaydederken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,4 değer kaybetti. Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %1,4 düşerken, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında %2,8 artış gözlemlendi. Altının ons fiyatı günü %0,7 yükselişle kapattı.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iştahı dün pozitif bir seyir izledi. Sakin yurtiçi gündemde Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri günü sırasıyla %1,5 ve %1,4 yükselişle kapattı. Ülke risk primi hafif yükselse de, uzun vadeli TL cinsi tahvil faizlerinde sınırlı düşüş görüldü. TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %0,1 değer kaybetti.

Günlük Değişimler

Dolar/TL	30,31 ▲ 0,1%	BİST 100	8.472 ▲ 1,5%
TR 2Y	43,42 ▲ 21 bp	TR 10Y	26,73 ▼ -2 bp
DX	103,6 ▲ 0,2%	MSCI Dünya	3.236 ▲ 0,6%
Altın (ons, \$)	2.032 ▲ 0,7%	ABD 10Y	4,09 ▼ -7 bp
Brent (varil, \$)	82,4 ▼ -1,4%	Karbon (ton, €)	61,8 ▼ -2,8%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	0,1%
Dolar/Brezilya Reali	0,7%
Dolar/Meksika Pesosu	0,4%
Dolar Endeksi	0,2%
Dolar/Güney Afrika Randı	0,1%
İngiliz Sterlini/Dolar	0,1%
Euro/Dolar	-0,2%
JP Morgan GOÜ Endeksi	-0,4%
Dolar/Japon Yeni	-0,4%

MSCI Endeksleri (Dolar bazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	1,3%
MSCI Kuzey Amerika	0,8%
MSCI Asya Pasifik	0,7%
MSCI Dünya	0,6%
MSCI GOÜ	0,5%
MSCI Avrupa	-0,4%
MSCI GOÜ Avrupa	-0,4%
MSCI Latin Amerika	-0,5%

Günün Önemli Veri ve Gelişmeleri

Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Almanya	GSYH Büyümesi (çeyreklik değişim)	4Ç23	-%0,3	-%0,1
Euro Bölgesi	GSYH Büyümesi	4Ç23	-%0,1	-%0,1
ABD	CaseShiller Konut Fiyat Endeksi (aylık değişim)	Kasım		%0,6
ABD	Coference Board Tüketici Güven Endeksi	Ocak	111,3	110,7

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

Yeni günde küresel piyasalarda risk iştahı Çin'de emlak sektörüne yönelik endişelerin etkisiyle karışık bir seyir izliyor.

Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğe göre TCMB zorunlu karşılıklara (ZK) ilişkin değişikliklere gitti. Buna göre, kur korumalı hesaplar için ZK oranlarının 6 aya kadar olan vadelerde %30'dan %25'e indirilmesine, döviz cinsinden mevduat/katılım fonu hesapları için TL cinsinden tesis edilen ilave ZK oranının %4'ten %8'e yükseltilmesine karar verildi. Küresel tarafta bugün Almanya ve Euro Bölgesi son çeyrek öncü büyüme rakamları ile ABD Kasım ayı konut fiyat endeksi ve Ocak ayı tüketici güven endeksi verileri yayımlanacak.

TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması sonuçlarını yayımladı. Buna göre, 2022 referans yıllı araştırmada en yüksek eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine sahip %20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay bir önceki yıla göre 1,8 puan artarak %49,8'e çıktı. En düşük gelire sahip %20'lik grubun aldığı pay 0,1 puan azalarak %5,9 oldu. Gelirden aldığı pay en hızlı düşen gelir grubu 0,7 puan ile 3. %20'lik grup olurken, 2. ve 4. gruplarda düşüşler sırasıyla 0,6 ve 0,4 puan oldu. Bu sonuçlarla Gini katsayısı bir önceki yıla göre 0,018 puan artış ile 0,433 olarak tahmin edildi. Yıllık ortalama hanehalkı kullanılabilir geliri bir önceki yıla göre %70,7 artarak 167 bin 983 TL oldu. Toplam gelir içerisinde en yüksek payı, %48,5 ile bir önceki yıla göre 2,3 puan artan maaş ve ücret geliri aldı. İkinci sırayı %22,1 ile önceki yıla göre 1,1 puan artan müteşebbis geliri alırken üçüncü sırayı %17,6 ile önceki yıla göre 2,6 puanlık azalış gösteren sosyal transfer geliri oluşturdu. En yüksek yıllık ortalama esas iş geliri 157 bin 851 TL ile yükseköğretim mezunlarının olurken, en yüksek yıllık artış %89,7 ile lise altı eğitilmiş kesimlerde kaydedildi. Deprem nedeniyle TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye) bölgesinde alan çalışması yapılamazken, yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri en yüksek bölge 114 bin 634 TL ile TR10 (İstanbul) bölgesi oldu. En düşük yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri ise 39 bin 173 TL ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) bölgesinde gerçekleşti.

Türkiye iş dünyası iklim değişikliğini en büyük risk olarak değerlendiriyor. Allianz Risk Barometresi'ne göre 2024'te dünyada şirketler için en büyük riskler siber suçlar, BT kesintileri gibi siber olaylar oldu. Tedarik zincirinde aksaklıklar gibi iş kesintileri ikinci sırada geldi. Doğal afetler ise üç basamak birden yükselerek listede üçüncü sırada yer aldı. Türkiye için önemli riskler arasında iklim değişikliğinin yanı sıra makroekonomik değişiklikler ile doğal afetler yer aldı.

Sürdürülebilir gıda sistemlerine geçiş yıllık 10 trilyon dolar fayda yaratabilir. Gıda Sistemi Ekonomi Komisyonu'nun araştırmasına göre mevcut gıda sistemlerinin yıllık çevresel maliyeti 3 trilyon dolar, sağlık maliyetleri ise 11 trilyon dolar. Daha sağlıklı beslenme biçimleri ve biyoçeşitliliğini gözetilen üretim biçimleri ise bu dönüşümün maliyetleri hesaba katıldığında dahi yıllık 5 ila 10 trilyon dolar arası fayda yaratabilir.

BP yatırımcılarının temiz enerji vaatlerinden geri adım atması yönünde baskıyla karşı karşıya. Aktivist yatırımcı Bluebell Capital Partners, BP'yi petrol ve doğal gaz üretimini azaltıp temiz enerji sağlayıcısına dönüşme stratejisinden vazgeçmeye çağırıyordu. Financial Times'ın haberine göre çağırıda BP'nin taahhütlerinin hisse değerini düşürdüğü savunuldu. BP ise yakın zamanda büyük hissedarlarının çoğu ile görüştüğünü, stratejileri için desteğin sürdüğünü açıkladı. Yeni CEO Murray Auchincloss da plana bağlılığını teyit etti.

İklim odaklı yatırım fonlarının yeni satışları geçtiğimiz iki yılda %75 düştü. İklim odaklı fonlar 2021'de 151 milyar dolar yeni yatırım ile rekor kırmıştı. Morningstar'ın tahminleri ise iklim fonlarına yapılan yeni yatırımların 2023'te 37,8 milyar dolar ile 2019'dan bu yana en düşük seviyesine ulaştığını gösteriyor. İklim Politikaları Girişimi'nin geçtiğimiz sene yayımladığı bir çalışma ise iklim değişikliğinin en kötü etkilerinden kaçınabilmek için iklim finansmanının 2021-22'deki 1,3 trilyon dolar seviyesinden en az beş kat artması gerektiğini ortaya koyuyor.

Kalkınma Gündemi

Şirket ve Sektör Haberleri

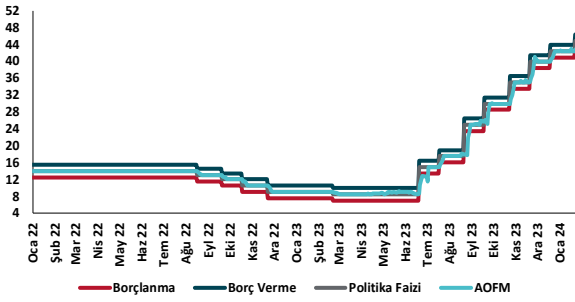
Garanti Bankası 4. çeyrek finansal sonuçlarını açıkladı. Buna göre, banka son çeyrekte 29,3 milyar TL net kâr kaydetti. Söz konusu rakam bir önceki yılın aynı dönemine göre %47 artışa işaret etti. Piyasa beklentisi 23,0 milyar TL seviyesindeydi.

Türkiye Otelciler Birliği (TÜROB), veri ve analiz şirketi STR işbirliğiyle 2023 yılına dair tesis istatistiklerini yayımladı. Buna göre Türkiye’de 2022 yılında %66,6 olan otel doluluk oranı, 2023’te %59,1’e geriledi. Aynı dönemde ortalama oda fiyatları %10 yükselerek 129,2 euro oldu. Avrupa genelinde ise hem otel doluluklarının hem oda fiyatlarının yükseldiği görüldü. Kıtada doluluk oranları %64,5’ten %69,1’e tırmanırken, ortalama oda fiyatı %7,9 artarak 142,8 euro oldu.

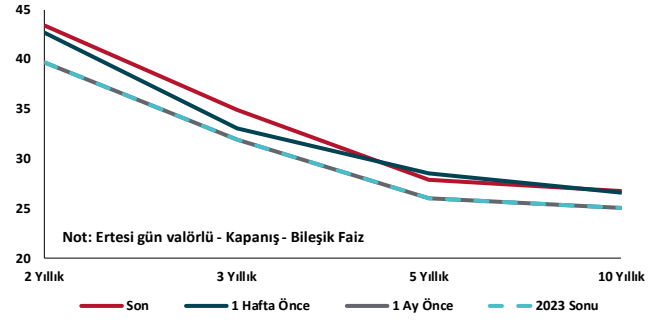
Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı bu sene Eylül ayında planlı üretime geçileceğini açıkladı. Bakan Yumaklı Dünya Gazetesi ile söyleşisinde iklim değişikliği, göçler, savaşlar ve nüfus artışı gibi risklere dikkat çekti ve bu çerçevede birincil önceliğin Türkiye’de arz güvenliğini sağlamak olduğunu belirtti. Tüm illerde alt yapının, tarımsal üretim planlama ekiplerinin hazır olduğunu teşkilatın eğitildiğini açıkladı. Üretim planlamasında su ve sulama kaynakları da dahil olmak üzere o bölge ile ilgili tüm kriterlerin değerlendirileceğini açıkladı. Tarımsal destek programlarının da planlı üretimi destekleyecek şekilde yeniden yapılandırıldığını belirtti. 2026’da tamamlanacak tarım sayımı ile Türkiye’nin tarımsal üretim potansiyelinin ortaya çıkarılacağını söyledi.

Avrupa Komisyonu florlu gazların (F-Gazları) ve ozon tabakasını incelten maddelerin (ODS) kullanımını sınırlandırmaya yönelik yeni kurallar kabul etti. Yeni kurallar mevcut kotaların önemli ölçüde azaltılarak F-Gazların üretiminin ve ithalatının sınırlandırılması, ısı pompaları, enerji iletimi için şalterler veya sağlık sektöründe kullanılan ürünler gibi iklim dostu alternatiflerin mevcut olduğu ekipmanlarda F-gazlarının kullanımının kısıtlanması, alternatif olarak temiz teknolojilerin kullanılması ve temiz ihracatın teşvik edilmesi gibi düzenlemeleri içeriyor. 2030 yılına kadar piyasadaki F-gazların kademeli olarak 2015 seviyelerinin %95 altına indirilmesini hedefleyen yeni düzenlemelerin 2050 yılına kadar Avrupa Birliği’nde ilave 500 milyon ton CO₂ eşdeğeri emisyonu ortadan kaldırması bekleniyor.

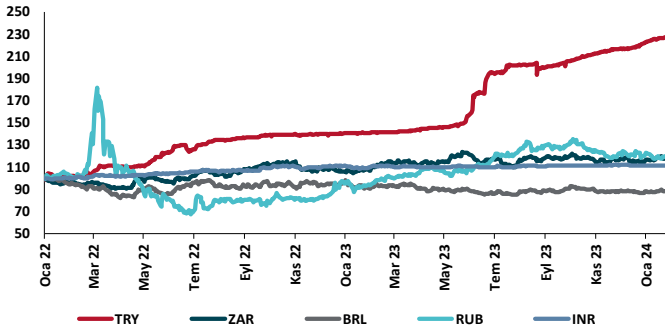
TCMB Faiz Koridoru

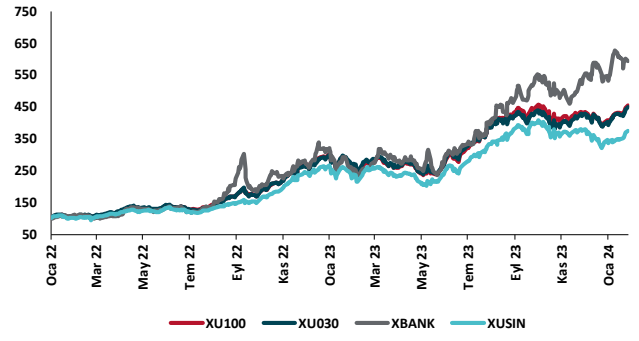
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

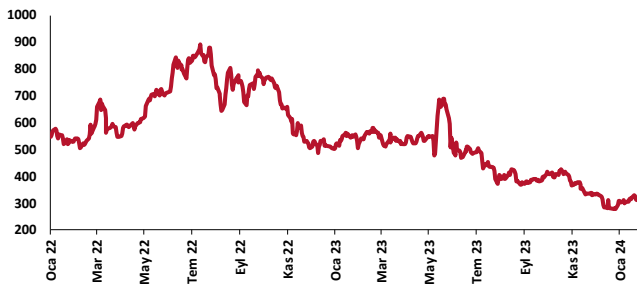
USD/GOÜ Para Birimleri (31/12/2021=100)

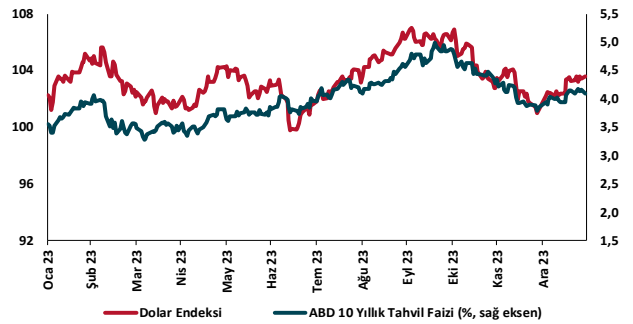
Ulusal Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

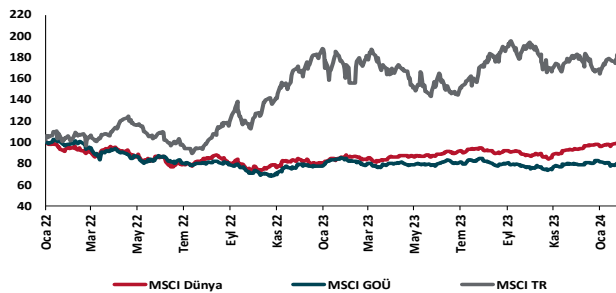
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

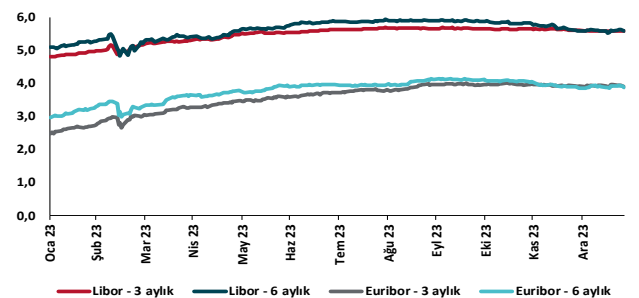
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

Küresel Göstergeler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.